

1ο Πειραματικό Γυμνάσιο Αθήνας

INCLUDE

AILS
ARTIFICIAL INTELLIGENCE
& LEARNING SYSTEMS LABORATORY

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

1η Τηλε-ημερίδα ενημέρωσης και διάχυσης του έργου INCLUDE

ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ CLIL ΜΕΣΩ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ: Προσεγγίζοντας την έννοια της
ευρωπαϊκότητας

ΟΝΟΜΑ ΟΜΙΛΗΤΗ: Βασίλης Μπογιατζής, Δρ. Ιστορίας, ΕΔΙΠ, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Europeanity: μια εισαγωγή

- Η αναφορά σε *euuropeanity* μοιάζει με το πώς ο Paul Valéry's σκέφτεται το “νεφέλωμα”: “όσο το πλησιάζεις, τόσο το περίγραμμά του διαλύεται και η μορφή του εξαερώνεται ή χάνεται”.
- Όχι απαραίτητα κακό: η *euuropeanity* δεν είναι τελεολογική έννοια (αν ήταν τέτοια, θα έχανε την κριτική και ιστορική της αιχμή => ανώφελη για το παρόν project).
- Μάλλον, ερμηνευτική/περιγραφική έννοια, η οποία επιθυμεί να αδράξει κάτι από τη δυναμική της ευρωπαϊκής νεωτερικότητας, ιστορίας (από τον Μεσαίωνα και εξής) –και ιστοριογραφίας (π.χ., Mazower, Judt για τον 20ό αιώνα).
- Εστιάζει σε εμπειρίες και τις ερμηνείες τους, διαδικασίες, εξελίξεις, ανταγωνισμούς και αντιφάσεις που έτειναν -και τείνουν- να μορφοποιούν την «Ευρώπη» ως, κυρίως, πλουραλιστικό πολιτισμό (“unity in diversity” – “concordia in diversitate”).

- Αντίληψη βασισμένη σε αυτή την ευρωπαϊκή πολύμορφη «κουλτούρα», η οποία δεν ορίζεται μονοσήμαντα, αλλά ως μία «αγορά» για όλα τα γούστα.
- Θεμελιώνεται σε ένα εκτεταμένο δίκτυο υποδομών (δρόμοι, σήραγγες, τρένα υψηλής ταχύτητας, φτηνές πτήσεις, ακτοπλοϊκές συνδέσεις, τηλεπικοινωνίες κλπ),
- καθώς και στην ολοένα επεκτεινόμενη γλωσσομάθεια (38% των Ευρωπαίων πολιτών ομιλούν τα Αγγλικά ως δεύτερη γλώσσα, ποσοστό που θα φτάσει το 100% εντός μιας γενεάς – 2050).
- Πολιτισμική κληρονομιά κρίσιμη για περαιτέρω ενοποίηση, διαδικασία όχι άκριτα αποδεκτή: έμφαση στις υποσχέσεις, αλλά και στις αποτυχίες της Ευρώπης, και υπονόμηση των αμοιβαίων στερεοτύπων
- *Ευρώπη* κάτι πολύ περισσότερο από μηχανή δημιουργίας θέσεων εργασίας και ανάπτυξης

- (Μπορεί να ξανα-)Προσφέρει ίσως το πιο ζωτικό πολιτισμικό ιδεώδες του καιρού μας
=>πολιτισμός vs. βίας, σκληρότητας, προσβολής, εξευτελισμού
- Το όραμα της ειρήνης (*Ποτέ ξανά!*) απέχει πολύ από το να έχει εξαντληθεί
- Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός μπορεί να ειπωθεί ως η διηνεκής αναζήτηση και επιδίωξη για μια λιγότερο επικίνδυνη, περισσότερο ευγενική, πιο άνετη και ήρεμη, περισσότερο δίκαιη, με μεγάλο βαθμό εμπιστοσύνης κοινωνία (με αυτή την έννοια το INCLUDE εγγράφεται σε αυτή την προσπάθεια)
- «ελευθερία από τον φόβο»
- ανάκτηση των ιδεωδών της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής ασφάλειας, της ανεκτικότητας και της αυτοκριτικής ως ευρωπαϊκών αξιών

Εισάγοντας την *europeanity* σε διδακτικά σενάρια

- Με αυτή την έννοια, η *europeanity* μπορεί να θεωρηθεί ως, ταυτόχρονα, το υπόβαθρο/φόντο, το ευρύτερο πλαίσιο, αλλά και το δημιούργημα των όσων περιγράφονται –αλλά και δημιουργούνται- από τις δραστηριότητες των διδακτικών σεναρίων
- Χρήσιμοι άξονες (ενδεικτικά):
 - ποιο ήταν/είναι το ευρύτερο χρονικό ή/και τοπικό πλαίσιο εντός του οποίου έλαβαν/λαμβάνουν χώρα ποικίλες εξελίξεις;
 - με ποιους τρόπους τέτοιες εξελίξεις είχαν/έχουν ευρύτερες –ευρωπαϊκές- συνέπειες?
 - είναι δυνατό να ανιχνευθούν σε ποικίλες εξελίξεις αμοιβαίες επιρροές, κοινές προβληματικές ή ακόμη και αντιδράσεις;

Παραδείγματα

- Συμπερίληψη μεγαλύτερων «δόσεων» ευρωπαϊκής ιστορίας στις εθνικές αφηγήσεις
- Ο Διαφωτισμός, τα Συντάγματα, τα δικαιώματα, η δημοκρατία και το κράτος πρόνοιας, η επιστήμη-τεχνολογία και οι προσλήψεις της
- Προσέγγιση και μνήμη των Πολέμων και του Ολοκαυτώματος σε ευρωπαϊκό πλαίσιο και ευρωπαϊκή κλίμακα
- Έμφαση στις αξιοθαύμαστες παν-ευρωπαϊκές δημιουργίες και δημιουργούς που ο/η κάθε Ευρωπαίος/α μπορούν περήφανα να θεωρήσουν ως δικές τους (προέρχονται και από την υψηλή και από τη μαζική/λαϊκή κουλτούρα: Αστερίξ, Λίμνη των Κύκνων, fados, ρεμπέτικα, η 9^η του Beethoven, το «ολοκληρωτικό» ποδόσφαιρο, ο Harry Potter κλπ)

- το μυθιστόρημα και αυτοκριτική, αναστοχαστική του διάσταση (από τον Cervantes και τον Diderot έως τον Flaubert, τον Kundera, τον Camus, τον Magris, τον Calvino, τον Houellebecq, τον Χατζή και τον Αλεξάνδρου)
- Η διερεύνηση των βίαιων ενορμήσεων του ανθρώπου και η ανησυχητική εγγύτητα του Καλού και του Κακού (Goethe, *Faust* - Klaus Mann. *Mephisto* - Lev Tolstoy, *Πόλεμος και Ειρήνη* κλπ), ως περαιτέρω αφορμή για την ευρωπαϊκή αυτοκριτική: αποικιοκρατία, ρατσισμός, ολοκληρωτισμός, στρατόπεδα συγκέντρωσης κλπ

Συμπεράσματα

- Η *europyeanity* δεν ορίζεται αυστηρά, με έναν ουσιοκρατικό ορισμό, ο οποίος **αποκλείει** (exclude) αντί να **συμπεριλαμβάνει** (include)
- Αυτό δεν σημαίνει ότι παραιτείται από το να έχει αξιώσεις **περιεχομένου** (ευρωπαϊκές αξίες, ευρωπαϊκή κουλτούρα, ευρωπαϊκός πολιτισμός)
- Θεωρεί ότι βασικός όρος για την επίτευξη συμπεριληπτικών στόχων, είναι να κάνει την **Ευρώπη** «υπόθεση της καρδιάς»

- [A Heart for Europe, The Case for Europatriotism, Pels Dick](#)